

Список використаних джерел

1. Декларація про державний суверенітет України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text> (дата звернення 02.10.2022р.)

2. Закон України «Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15#Text> (дата звернення 02.10.22р.)

3. Угода між Україною та Європейським Співтовариством про спрощення оформлення віз. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_850#Text (дата звернення 02.10.2022 р.)

Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (дата звернення 02.10.2022 р.)

МАЛИХІНА Я.А., *к.ю.н., д.пед.н, професор*

КІМ К. В., *к.псих.н., доцент*

Український державний університет залізничного транспорту

м. Харків, Україна

ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Початок повноцінної воєнної агресії проти України став викликом для багатьох галузей виробництва, потребуючи пристосування до організації діяльності в умовах нової реальності. Помітні зміни відбулися й царині трудових відносин.

Нормативно-правову базу організації трудових відносин в умовах воєнного стану складають: Конституція України; Кодекс законів про працю; Закони України «Про правовий режим воєнного стану», «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану», «Про відпустки», «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин» тощо.

Особливості правових відносин у період дії воєнного стану визначаються в першу чергу Законом України «Про правовий режим воєнного стану» [2]. У період дії воєнного стану сторони за згодою визначають форму трудового договору, в якому за взаємною згодою сторін, можуть визначатися додаткові права, обов'язки і відповідальність сторін, умови матеріального забезпечення та організації праці працівника, умови припинення або дострокового розірвання договору. Також може застосовуватися спрощений режим регулювання трудових відносин. При укладанні договору в період воєнного стану умова про випробування працівника під час прийняття на роботу може встановлюватися для будь-якої категорії працівників.

Нормальна тривалість робочого часу у період дії воєнного стану може бути збільшена до 60 годин на тиждень, а скорочена не може перевищувати 40 годин на тиждень (ця норма не застосовується до праці неповнолітніх); кількість робочих днів на тиждень може бути збільшена до шести, а тривалість щотижневого безперервного відпочинку – скорочена до 24 годин, тривалість робочого дня напередодні вихідних й святкових днів залишається незмінною, а святкові дні не є вихідними (ці норми не застосовуються до праці неповнолітніх).

Є зміни у порядку регулювання звільнення робітника як з власної ініціативи, так й з ініціативи роботодавця. Працівник може розірвати

трудоий договір у строк, зазначений у його заяві, у зв'язку з веденням бойових дій у районах, де розташоване підприємство, установа, організація (крім випадків примусового залучення до суспільно корисних робіт в умовах воєнного стану, залучення до виконання робіт на об'єктах критичної інфраструктури).

Роботодавець має право звільнити працівника у період його тимчасової непрацездатності або перебування у відпустці (крім відпустки у зв'язку вагітністю та пологами та відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку) із зазначенням дати звільнення, яка є першим робочим днем, наступним за днем закінчення тимчасової непрацездатності, зазначеним у документі про тимчасову непрацездатність, або першим робочим днем після закінчення відпустки.

Крім того, Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин» визначає додатковою підставою для розірвання трудових відносин з боку роботодавця – неможливість забезпечення працівника роботою у зв'язку із знищенням (відсутністю) виробничих, організаційних та технічних умов [1].

Також роботодавець має право перевести працівника на іншу роботу, не обумовлену трудовим договором, без його згоди (крім переведу в місцевість, де тривають активні бойові дії) якщо така робота не протипоказана працівникові за станом здоров'я.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин» № 2352-IX від 01.07.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2352-20#Text> (дата звернення 28.09.2022 р.)
2. Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» № 2136-IX в редакції від 19.07.2022 р. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text> (дата звернення 28.09.2022 р.)

3. Закон України «Про правовий режим воєнного стану». №389-VIII в редакції від 29.09.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення 28.09.2022 р.)
4. Кодекс законів про працю №322-08 в редакції від 21.09.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (28.09.2022 р.)
5. Конституція України №254к/96-ВР в редакції від 01.01.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 28.09.2022 р.)

ОВЧИННИКОВА В.О., *д.екон. н., професор*

МКРТИЧЬЯН О.М., *ст.викладач*

ЛУК'ЯНОВА О.М., *к. екон. н., доцент*

Український державний університет залізничного транспорту

м. Харків, Україна

СВІТОВИЙ РИНОК КРИПТОВАЛЮТ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА СВІТОВОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Диджиталізація економіки, глобалізація та інтернаціоналізація світогосподарських зв'язків, фінансові кризи, політичні події у світі – всі ці процеси впливають на світову фінансову систему, змінюючи структуру фінансового ринку та визначаючи тенденції його розвитку. Альтернативними методами та інструментами забезпечення стабільного функціонування економіки стають віртуальні гроші.

Сьогодні у суспільстві існує понад три тисячі криптовалют, нині активно здійснюється вивчення переваг і недоліків використання криптовалют на світовому фінансовому ринку. Цифрові гроші розглядаються як система записів; як інноваційна мережа